

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Szczepan Twardoch i (nie)fikcje - literatura – publicystyka - formy zaangażowania"

Katowice, 16-17 kwietnia 2026

**16 KWIETNIA, CZWARTEK, UNIWERSYTET ŚLĄSKI, WYDZIAŁ
HUMANISTYCZNY, UL. UNIWERSYTECKA 4 (Aula im. A. Pawlikowskiego. B.1.1)**

9.30: Otwarcie konferencji. Wystąpienia przedstawicieli organizatorów: Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Biblioteki Śląskiej

9. 45 – 12.00: **Sesja plenarna (B.1.1)**

prof. Dariusz Nowacki (Uniwersytet Śląski): *Marka Twardoch*

prof. Zbigniew Kadłubek (Uniwersytet Śląski): *Pyk, pyk z fajeczki. Śląskie, nierzeczywiste*

prof. Wojciech Śmieja (Uniwersytet Śląski): *„Ōpa, śpicie?” Refleksje o śląskich dziadkach w twórczości (nie tylko) Szczepana Twardocha*

prof. Ryszard Kaczmarek (Biblioteka Śląska): *Opowieść Twardocha o dziejach Śląska. Refleksje historyka*

12.00: Przerwa kawowa

12.30 – 14.00: Sesje uczestników:

1) Tożsamość na pograniczach/ moderacja: Kornelia Ćwiklak (B.1.1)

Eugenia Prokop-Janiec (Uniwersytet Jagielloński): *Nowe rozrachunki inteligencje? Twardocha kłopot z inteligencją*

Dorota Dąbrowska (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego): *Twardoch wobec polskości – analiza eseistyki pod kątem sposobów konstruowania tożsamości*

Michelle Kawaletz (Uniwersytet Eberharda Karola w Tybindze): *Tożsamość (Alojza Pokory) wyrażana poprzez język za pomocą Code-Switch*

Wojciech Browarny (Uniwersytet Wrocławski): *Opcje i warstwy Śląska. Społeczno-przestrzenne struktury regionu w prozie Szczepana Twardocha*

14.00: Lunch

15.00 – 17.00: Sesje równoległe. Sala 1 (B.1.1)

2) Topografie pamięci i wyobraźni / moderacja Eugenia Prokop-Janiec

Kornelia Ćwiklak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu): *Szczepan Twardoch i Niemcy. Niemieckie imaginarium w powieściach śląskiego pisarza*

Natalia Żarska (Uniwersytet Wrocławski): *Szaleńcy i szaleństwo w powieściach Szczepana Twardocha*

Jarosław Petrowicz (Wieluńskie Towarzystwo Naukowe): *O związkach z miejscem w wybranych utworach Szczepana Twardocha*

Patryk Stryjewski (Uniwersytet Wrocławski): *Genius loci w kryzysie: duchy miejsc w prozie Szczepana Twardocha*

Kinga Łęgowik: *Echo przeszłości, głos pogranicza: mity Twardocha i sztuka ich reinterpretacji*

15.00 – 17.00: Sesje równoległe. Sala 2 (B.0.39)

3) (De)mitologizacje i afekty / moderacja: Grażyna Maroszczuk

Sławomir Jacek Żurek (Katolicki Uniwersytet Lubelski): *Demitologizacja świata polskich Żydów w twórczości Szczepana Twardocha*

Joanna Bednarska-Rydzewska (Uniwersytet Łódzki): *Możliwe światy przemocy. Twardoch między Lebensborn a Matką Polską*

Dobrawa Lisak (Uniwersytet Wrocławski): *Przepisywanie ikonicznych dźwięków II wojny światowej w „Królestwie” Szczepana Twardocha*

Joanna Maj (Uniwersytet Wrocławski): *Afektywna przemoc. Etyczne implikacje doświadczenia przeszłości w narracjach literackich Szczepana Twardocha*

Jakub Wietecha (Uniwersytet Wrocławski): *Motyw walki w wybranych dziełach Szczepana Twardocha*

17.00 – 19.00: Przerwa

19.00: Teatr Śląski im. S. Wyspiańskiego (Rynek 10). Spektakl *Byk* S. Twardocha

20.30: Rozmowa z Robertem Talarczykiem (prowadzi Krystian Węgrzynek)

17 KWIETNIA, PIĄTEK, BIBLIOTEKA ŚLĄSKA, PLAC RADY EUROPY 1 (Sala Parnassos)

9.00 – 10.30: Sesje równoległe. Sala 1 (Sala Parnassos)

4) Formy doświadczenia / moderacja: Wojciech Kunicki

Agnieszka Czyżak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu): *„Tak blisko prawdy, jak potrafię” – wokół „Null” Szczepana Twardocha*

Marek Mikołajec (Uniwersytet Śląski): *Niegdyś wstydy, o literackim wychodzeniu z siebie, będąc sobą, w pisarstwie Szczepana Twardocha*

Piotr Gorliński-Kucik (Uniwersytet Śląski): „Okrutny” narrator. Egzystencja według „Dracha”

Alicja Bemben (Uniwersytet Śląski): „Forma jest wszystkim” – „Sternberg” Szczepana Twardocha, czyli co fikcyjna rewolucja mówi nam o postprawdziwym(?) świecie

9.00 – 10.30: Sesje równoległe. Sala 2 (Sala im. F. Netza)

5) Narracja, podmiot, bohater / moderacja: Sławomir Jacek Żurek

Łukasz Bieniasz (Uniwersytet Wrocławski): *Antropiczny bohater i wieloświat: literacki eksperyment w „Wiecznym Grunwaldzie” Szczepana Twardocha*

Krystian Węgrzynek (Biblioteka Śląska): *Opowieść idola. O wzniosłym podmiocie narracji w prozie Szczepana Twardocha*

Piotr Wojtaszek (Uniwersytet Rzeszowski): *Fantasta mimowolny. Wątki fantastyczne w twórczości Szczepana Twardocha*

Justyna Szlachta-Ignatowicz (Uniwersytet Warszawski): *Żona (towarzyszka życia) i kochanka – dwie postaci kobiece w „warszawskich” powieściach Szczepana Twardocha*

10.30: Przerwa kawowa

11.00 – 12.30: Rozmowa ze Szczepanem Twardochem (prowadzi Krzysztof Łęcki)

12.30: Lunch

13.30 – 16.30: Sesja nr 6 (Sala Parnassos)

6) Między ideami, kulturami i językami / moderacja: Natalia Żarska

Wojciech Kunicki (Uniwersytet Wrocławski): *Czy Twardoch zrobił z Ernsta Jüngera teokratycznego liberała?*

Zbigniew Jazienicki (Uniwersytet Warszawski): *Stany wyjątkowe nowoczesności. Szczepan Twardoch i myśl konserwatywna Republiki Weimarskiej*

Łukasz Stec (Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu): *Obsesja, żywioł, katastrofa: tropy melvillovskie w „Królu” Szczepana Twardocha*

Rafał Biskup (Uniwersytet Wrocławski): *Powieści Szczepana Twardocha w oczach niemieckiej krytyki („Morfina”, „Drach”, „Pokora”)*

Magdalena Poniecka (Uniwersytet Łódzki): *Strategie translacyjne wariantów dialektalnych a proces konstrukcji tożsamości w niemieckojęzycznym przekładzie powieści „Drach” Szczepana Twardocha*

16.30: Zakończenie konferencji

PATRONATY:

Patronaty medialne:

Radio Katowice

TVP 3 Katowice

„Dziennik Zachodni”

Ślązag.pl

Śląska Opinia

Miesięcznik „Odra”

Miesięcznik „Śląsk”

Patronat honorowy:

Rada Języka Śląskiego. Rada Ślōnskigo Jynzyka

Partner projektu:

Teatr Śląski im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach

Konferencja objęta jest mecenatem Miasta Katowice

Komitet Honorowy:

prof. dr hab. Ryszard Koziółek, Rektor UŚ

dr Artur Madaliński, Dyrektor BŚ

prof. dr hab. Marcin Cieński, Dziekan Wydz. Filologicznego UWr

prof. dr hab. Ryszard Kaczmarek, Zastępca Dyrektora BŚ ds. Instytutu Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej

prof. dr hab. Dariusz Pawelec, Dyr. Instytutu Polonistyki UŚ

prof. dr hab. Adam Dziadek, Dziekan Wydz. Humanistycznego UŚ

Komitet Organizacyjny:

Komitet Organizacyjny:

dr hab. prof. UŚ Grażyna Maroszczuk

dr hab. prof. UWri Wojciech Browarny

dr Rafał Biskup (UWr)

dr Krystian Węgrzynek (BŚ)